

ikke tidligere har haft Beslighed til at udtale mig om disse Love, det er fordi jeg mener at staa paa et noget forfælsligt Standpunkt med Hensyn til disse Loves Behandling fra det, som de Herrer, jeg plejer at stemme sammen med i denne Sal, indtage. Denne Lov, der her forelægges, ligesom de følgende, har jo en dobbelt Side. Det er efter vedkommende Ministers Mening dels en Forelæggelse af et Provisorium, en foreløbig Lov, men det er tillige et selvstændigt Lovforslag, som det jo er Meningen skulde kunne passere gennem Tingene og sanktioneres af Hans Majestæt og blive til Lov. Den første Side af denne Sag har jeg intet med at gøre, den interesserer mig ikke, fordi jeg har den Opfattelse, at den foreløbige Lov, dette Provisorium, som herved skulde forelægges, er for længst bortfaldet, det eksisterer ikke mere, har i adskillige Aar ikke eksisteret. Jeg skal ikke gaa tilbage til den første Udfærdigelse af det, jeg skal ikke gaa længere tilbage end til den bekendte Højesteretsdom af 15de Oktober 1886; det kunde selvfølgelig slet ikke være min Mening at polemisere mod denne Afgørelse, der foreløbig fandt Sted ved Højesteret, men der er dog en Ting, jeg vil tillade mig at gøre opmærksom paa. Det er det, at den Omstændighed, at Højesteret i Oktober 1886 fandt, at den paagældende provisoriske Lov — det var den provisoriske Straffelov, som den kaldtes — endnu var gyldig den Gang, beviser ikke i nogen Maade, at Højesteret mener, at de provisoriske Love, som vi her behandle, ogsaa i det Aar 1891 ere vedvarende gyldige. Den Gang Sagen blev forelagt for Højesteret, kunde det ikke med nogen Foje siges, at der enten fra Regeringens Side eller fra noget af Tingenes Side i mindste Maade var taget nogen Forjættelse med Hensyn til den Maade, hvorpaa foreløbige Love grundlovmæssig skulde behandles. Den provisoriske Straffelov var bleven forelagt, som min ærede Sidemand (Madsen-Nygdal) har bemærket, allerede den 19de December 1885, lige straks efter, at Landstinget atter traadte sammen, og allerede i Oktober 1886, nogle Dage før Højesteretsdommen blev affaet, blev den forelagt anden Gang for den Rigsdag, der da var traadt sammen. Der var altsaa ikke taget mindste Forjættelse. Det blev jo ogsaa i

Proceduren for Højesteret, hvor jeg havde den Ære efter allerhøjeste Befaling at give Møde for tiltalte, fremhævet baade fra min og min ærede Kollegas Side. Jeg har ved at læse mine Notitser i den Sag igen set, at jeg i mit Foredrag for Højesteret gav en Fremstilling af, hvorledes det, at min Modparts Teori blev antagen, vilde kunne medføre, at en provisorisk Lov kunde man aldrig faa ud af Verden, og jeg skildrede, hvorledes muligvis en Regering vilde kunne forelægge Loven den allerførste Dag i Samlingen, saa den ikke kunde behandles, saa kunde den gaa fra den ene Samling ind i den anden og blive fra provisorisk til permanent, men — søjede jeg til — hele denne Betragtning er naturligvis kun et rent Tankeeksperiment fra min Side; det var en Selvfølge, sagde jeg for Højesteret, at jeg ikke vilde paastaa, at Ministeriet Estrup har behandlet eller agter at behandle de foreløbige Love saaledes, eller at Landstinget vil være Ministeriet behjælpelig dermed; det var langt fra mig at insinuere mod det høje Landsting, at det vilde nedlade sig til en saa fordømmelig Trafik som at hylte provisoriske Love — jeg vil i øvrigt ikke gentage det her, det er kun en rent historisk Beretning om, hvad der passerede ved Højesteret. — Dertil svarede den ærede Aktør saa, at en saadan forfælsket Tilstand er en Umulighed, det forudsætter en forfatningsstridig Handlemaade hos Ministeriet og det ene Ting, som ikke kan tænkes. Saaledes forelaa Sagen altsaa den Gang for Højesteret, at det fra bage Parters Side blev anset, fra den ene Side som et rent Tankeeksperiment, fra den anden Side endogsaa som en Utænkelighed, at det kunde gaa til, som det er gaaet til, at disse provisoriske Love endnu paa sjette Aar vedblive at eksistere. Naar det er saa, tillader jeg mig at sige, at fordi der den 15de Oktober 1886 blev erhvervet en Højesteretsdom, hvorved det blev slaaet fast, at visse Forudtænninger, som man hidtil ellers i Almindelighed havde troet maatte være til Stede for at de foreløbige Love kunde vedblive at eksistere, ogsaa da efter Højesterets Mening eksisterede, men fordi de eksisterede den Gang ifølge Højesterets Mening, derfor er det ingenlunde givet, at Højesteret vilde staa paa det samme Standpunkt nu. Jeg skal naturligvis ikke indlade mig paa at diskutere